

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Η Επιμόρφωση Β' Επιπέδου: το μεικτό μοντέλο

Β. Δαγδιλέλης¹, Χ. Ζαγούρας¹, Β. Κόμης³, Δ. Κουτσογιάννης⁴, Χ. Κουνηγός⁵, Δ. Ψύλλος⁶

¹Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, dagdil@uom.gr

²Πανεπιστήμιο Πατρών & ΙΤΥΕ-Διόφαντος, zagouras@cti.gr

³Πανεπιστήμιο Πατρών, komis@upatras.gr

⁴Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, kynigos@cti.gr

⁵Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, dkoutsog@lit.auth.gr,

⁶Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, psillos@eled.auth.gr

Περίληψη

Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στην Παιδαγωγική και Διδακτική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. πρόκειται να υλοποιηθεί στο άμεσο μέλλον και εξ αποστάσεως, ακριβέστερα με σύστημα μεικτής διδασκαλίας και μάθησης (blended): ένα μικρό μέρος των μαθημάτων θα υλοποιηθεί με δια ζώσης διδασκαλία (πρόσωπο με πρόσωπο), ενώ τα υπόλοιπα θα υλοποιηθούν εξ αποστάσεως (με σύγχρονη διδασκαλία ή ασύγχρονα, με ανάθεση εργασιών και δραστηριοτήτων). Στην Στρογγυλή Τράπεζα θα αναπτυχθεί μια συζήτηση γύρω από διδακτικά, θεσμικά και τεχνικά-διοικητικά θέματα που θέτει το μοντέλο αυτό που εφαρμόζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα σε τέτοια κλίμακα.

Λέξεις κλειδιά: μεικτό μοντέλο, επιμόρφωση Β' επιπέδου

Abstract

In Service Education of teachers in the pedagogical use of ICT is planned to be materialised by an innovative Blended Model in a large scale in Greece. This Model includes as small part of face to face teaching the major part consisting of synchronous and asynchronous activities. In this round table discussion participants, who are in charge of planning and developing the model in various areas such as science literature mathematics informatics and primary education, will discuss basic characteristics of the Blended Model from the pedagogical as well as the administrative point of view

Keywords: Blended learning model, B' Level Teacher's Training

1. Εισαγωγή

Η Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών στην Παιδαγωγική και Διδακτική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στα ΚΣΕ εμπλουτίζεται με ένα νέο μοντέλο που δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής και στους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε δυσπρόσιτες περιοχές προάγοντας την παροχή ίσων ευκαιριών επιμόρφωσης. Το μοντέλο ονομάζεται *Μεικτό*, καθώς συνδυάζει διδασκαλία *δια ζώσης* (αυτή που αποκαλείται πρόσωπο με πρόσωπο) και 2 μορφές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δηλαδή σύγχρονη και ασύγχρονη.

Στη Στρογγυλή Τράπεζα που προτείνουμε, θα εκτεθούν οι απόψεις των εισηγητών για το μεικτό μοντέλο, δηλαδή για τους τρόπους – γιατί δεν είναι ένας – με τους οποίους οργανώνονται τα μαθήματα σε κάθε έναν από τους κλάδους: μαθήματα που σχετίζονται με τη γλώσσα, τα Μαθηματικά, τις Φυσικές Επιστήμες, την Πληροφορική, καθώς και την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και την προσχολική.

2. Βασικά στοιχεία του το Μεικτού Μοντέλου Επιμόρφωσης

Τα ενδεχόμενα οφέλη από την εφαρμογή του Μεικτού μοντέλου είναι αυτά που αναμένονται σε όλες τις περιπτώσεις επιμόρφωσης που η διδασκαλία υλοποιείται από απόσταση: το μεικτό μοντέλο καθιστά εφικτή τη συμμετοχή για άτομα που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε επιμορφωτικά κέντρα (περιοχές δυσπρόσιτες, νησιωτική χώρα, αλλά και λόγοι κοινωνικοί, οικονομικοί, αναπηρίας κ.ά.).

Η επέκταση του Μεικτού μοντέλου είναι πιθανόν να μειώσει το συνολικό κόστος της επιμόρφωσης, όπως συχνά συμβαίνει στα μαθήματα εξ αποστάσεως. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την ελαχιστοποίηση χρησιμοποίησης ανθρώπινου δυναμικού (ελάχιστα μετακινούμενοι εκπαιδευτικοί, ελάχιστη γραμματειακή και διοικητική στήριξη κ.λ.π.), καθιστά πιο απλές τις προϋποθέσεις για τη βιωσιμότητα του όλου εγχειρήματος (της Επιμόρφωσης Β' επιπέδου).

Αντίστοιχα ωστόσο, είναι και τα μειονεκτήματα: η εξ αποστάσεως εκπαίδευση υστερεί σε πολλά σημεία έναντι της *δια ζώσης*, καθώς μια σειρά δυνατοτήτων επικοινωνίας μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόντων δεν υφίστανται (για παράδειγμα: η στάση του σώματος). Όπως δείχνουν οι σχετικές έρευνες εξάλλου, το ποσοστό διαρροής στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι πολύ υψηλό. Η έλλειψη επικοινωνίας μεταξύ των σπουδαστών αποτελεί το σημαντικότερα ίσως παράγοντα για τη διαρροή αυτή.

Η σημαντικότερη δυσκολία στο σχεδιασμό του Μεικτού μοντέλου είναι, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, η δημιουργία *αυθεντικών διδακτικών καταστάσεων*, που στηρίζονται στην υψηλή αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων (επιμορφωτή και επιμορφουμένων).

Για να δώσουμε ένα παράδειγμα των σημείων που πρέπει να μελετηθούν, αναφέρουμε το εκπαιδευτικό υλικό. Όπως εύκολα μπορεί κανείς να υποθέσει, αλλά και όπως η εμπειρία συνεχώς δείχνει, η δημιουργία διδακτικού-επιμορφωτικού υλικού για ένα Μεικτό μοντέλο διδασκαλίας και μάθησης είναι μια πολύπλοκη διαδικασία. Το βασικό εκπαιδευτικό υλικό βέβαια υφίσταται αφού είναι το ίδιο με αυτό που θα διδαχθεί στα υπόλοιπα ΚΣΕ, με τον «κλασσικό» τρόπο (δια ζώσης). Ωστόσο η χρήση του, η προσαρμογή του στο Μεικτό μοντέλο δεν είναι μια «μηχανική» εργασία: στην πραγματικότητα απαιτεί την αναδιάρθρωση όλου του μαθήματος. Τα προβλήματα είναι πιο σημαντικά στις δραστηριότητες που έχουν ένα ασύγχρονο χαρακτήρα, δηλαδή δραστηριότητες που δε θα πραγματοποιηθούν με την ταυτόχρονη υποστήριξη του επιμορφωτή.

Επί πλέον είναι γενικά γνωστό ότι σημαντικοί λόγοι για την ταχύτερη διάδοση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης είναι η μείωση του κόστους και η δυνατότητα παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε ένα πρακτικά άπειρο πλήθος σπουδαστών οι οποίοι, θεωρητικά τουλάχιστον, μπορούν να είναι διεσπαρμένοι σε μια πολύ ευρεία γεωγραφική περιοχή. Εξ αιτίας αυτών των ιδιοτεροτήτων, αλλά και εξ αιτίας άλλων λόγων, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση χρησιμοποίησε κατά κύριο λόγο συμπεριφοριστικού τύπου διδακτικά μοντέλα. Τα μοντέλα αυτά ωστόσο, δε μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην Επιμόρφωση Β' Επιπέδου, η οποία, κατά κάποιο τρόπο, στηρίζεται σε κοινωνιο-κονστροκτιβιστικές θεωρίες και αποδίδει πολύ μεγάλη σημασία στην αυτενέργεια των σπουδαστών και στη μεταξύ τους αλληλεπίδραση – είτε πρόκειται για επιμόρφωση, είτε πρόκειται για διδασκαλία στην τάξη. Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάζονται κατάλληλες καινοτομικές προσεγγίσεις.

Εξ όσων είναι γνωστά, πρώτη φορά στην Ελλάδα θα εφαρμοστεί ένα τέτοιο σύστημα μεικτής εκπαίδευσης. Βέβαια, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο λειτουργεί με διδασκαλίες εξ αποστάσεως, ωστόσο χρησιμοποιεί ελάχιστα, ή καθόλου, σύγχρονη εκπαίδευση. Εξάλλου, η διδακτική μεθοδολογία της Επιμόρφωσης διαφέρει από τη διδακτική μεθοδολογία των Ανοικτών Πανεπιστημίων Ελλάδας και Κύπρου- για να αναφερθούμε σε οργανισμούς που παρέχουν μεγάλης κλίμακας εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα. Η ουσιαστική συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι ότι υπάρχει πολύ λίγη τεχνογνωσία και εμπειρία στο θέμα αυτό – τουλάχιστον στην Ελλάδα και για το συγκεκριμένο διδακτικό μοντέλο.

Το σύνολο όλων αυτών των ερωτημάτων, και άλλων συναφών, θα αποτελέσει το βασικό άξονα των συζητήσεων που θα αναπτυχθούν στη Στρογγυλή Τράπεζα, με βάση τα όσα θα αναπτύξουν οι εισηγητές. Η σχετική συζήτηση θα εστιαστεί τόσο στα θέματα σχεδίασης του μοντέλου και ανάπτυξης των μαθημάτων, όσο και στην εξέταση άλλων πλευρών του Μεικτού μοντέλου Επιμόρφωσης – για παράδειγμα τεχνικών, θεσμικών κ.ά.